

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๔/๒๕๖๒

เรื่องพิจารณาที่ ค. ๒/๒๕๖๒

วันที่ ๓๐ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๒

เรื่อง นายสุธีร์ ชี้อตรง (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และเอกสารเพิ่มเติม สรุปได้ว่า นายสุธีร์ ชี้อตรง (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่าเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๔๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้ร้องได้ยื่นขอรับใบอนุญาตนักบินพาณิชย์ต่อกรมการบินพลเรือน โดยผู้ร้องได้ผ่านการทดสอบในภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และการตรวจร่างกายแล้ว แต่ไม่ผ่านการทดสอบด้านจิตเวชจากสถาบันเวชศาสตร์การบิน กองทัพอากาศ โดยแพทย์ผู้ตรวจได้ระบุว่าผู้ร้องจิตใจไม่ปกติต้องทำการทดสอบใหม่ในอีก ๖ เดือน แต่ผู้ร้องไม่ได้ไปทดสอบใหม่ กรมการบินพลเรือนจึงไม่ออกใบอนุญาตนักบินพาณิชย์ให้แก่ผู้ร้อง ต่อมาเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ผู้ร้องได้ยื่นขอรับใบอนุญาตนักบินพาณิชย์ต่อสำนักงานการการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (เดิมคือกรมการบินพลเรือน) อีกครั้งหนึ่งโดยขอใช้ผลการทดสอบในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเดิม และขอตรวจร่างกายใหม่เพียงอย่างเดียว แต่เจ้าหน้าที่ของสำนักงานการการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยแจ้งว่าผู้ร้องจะต้องทำการทดสอบใหม่ทั้งหมด ผู้ร้องจึงยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองกลางขอให้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้สำนักงานการการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ออกใบอนุญาตนักบินพาณิชย์ให้แก่ผู้ร้อง ซึ่งศาลปกครองกลางมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ผู้ร้องยื่นอุทธรณ์ และศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า คำสั่งปฏิเสธไม่ออกใบอนุญาตนักบินพาณิชย์ให้แก่ผู้ร้องเป็นคำสั่งทางปกครอง เมื่อไม่ปรากฏว่าผู้ร้อง

ได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว จึงเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่ได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายตามที่กฎหมายกำหนดไว้ก่อนนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๒ วรรคสอง จึงมีคำสั่งยืนตามคำสั่งศาลปกครองกลาง ต่อมาผู้ร้องยื่นคำขอให้พิจารณาคดีใหม่แต่ศาลปกครองกลางมีคำสั่งไม่รับคำขอดังกล่าว

ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อให้พิจารณากรณีของผู้ร้อง แต่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าผู้ที่จะขอรับใบอนุญาตนักบินพาณิชย์จะต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๔๒ ประกอบข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือนฉบับที่ ๕๘ ว่าด้วยคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ กล่าวคือ ต้องได้รับใบสำคัญแพทย์ตามชั้นของผู้ประจำหน้าที่ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ร้องไม่ผ่านการตรวจสุขภาพในขั้นตอนการทดสอบด้านจิตเวช จึงเป็นเหตุให้สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยไม่ออกใบอนุญาตนักบินพาณิชย์ให้แก่ผู้ร้องเนื่องจากไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด จึงยุติการพิจารณา

ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการใช้ดุลพินิจทางการแพทย์กรณีของผู้ร้องขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เนื่องจากการตรวจวินิจฉัยมีขั้นตอนเพิ่มเติมจากการตรวจวินิจฉัยของแพทย์ทั่วไปที่ให้คำรับรองทางการแพทย์ว่าไม่เป็นโรคร้าย ๕ ชนิด และการที่แพทย์ระบุว่าผู้ร้องมีจิตใจไม่ปกติยังขัดหรือแย้งกับผลการตรวจของแพทย์อื่นที่ผู้ร้องใช้ประกอบการขอใบอนุญาตประกอบอาชีพวิศวกรรมและใบอนุญาตขับเครื่องบินและรถจักรยานยนต์ที่แสดงถึงการมีสุขภาพจิตปกติอีกด้วย การกระทำดังกล่าวจึงเป็นการกระทำที่ละเมิดต่อสิทธิของผู้ร้องในการประกอบอาชีพเป็นนักบินพาณิชย์ และทำให้ผู้ร้องได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการใช้จ่ายเงินในการเรียนหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการเป็นนักบินพาณิชย์

ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

(๑) การกระทำของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (เดิมคือกรมการบินพลเรือน) ที่ไม่ออกใบอนุญาตนักบินพาณิชย์ให้แก่ผู้ร้อง โดยอ้างผลการวินิจฉัยทางการแพทย์ของสถาบันเวชศาสตร์การบิน กองทัพอากาศ ซึ่งระบุว่าผู้ร้องมีจิตใจไม่ปกติ ขัดแย้งกับข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายว่าด้วยสุขภาพทางจิตเวชที่ผู้ร้องยังประกอบอาชีพได้เป็นปกติ และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ (๑) มาตรา ๕๓ มาตรา ๖๖
มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๕ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๗ มาตรา ๒๑๒ มาตรา ๒๑๓ มาตรา ๒๓๐
มาตรา ๒๕๗ มาตรา ๒๕๘ และมาตรา ๒๗๕

(๒) ให้สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยออกใบอนุญาตนักบินพาณิชย์ให้แก่ผู้ร้อง โดยทันที และให้ผู้ร้องสามารถเข้ารับการตรวจสุขภาพโดยแพทย์ที่มีความเป็นกลางอย่างแท้จริง

(๓) ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องชดใช้ค่าเสียหายตามความเป็นจริงพร้อมอัตราดอกเบี้ยนับจากวันที่ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพ พร้อมทั้งเยียวยาความเดือดร้อนและเสียหายแก่ผู้ร้องในกรณีอื่นตามความเหมาะสม

(๔) ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ดำเนินคดีใด ๆ ต่อผู้ร้องภายหลังที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคล ซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมี คำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” และ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือ เสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้อง ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิ หรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่ การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็น ของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสาม บัญญัติว่า “... และถ้าศาลเห็นว่าเป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗

ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” และมาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมีใช่เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๔) เรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ...”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และเอกสารเพิ่มเติม เป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการที่สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (เดิมคือกรมการบินพลเรือน) ไม่ออกใบอนุญาตนักบินพาณิชย์ให้แก่ผู้ร้องเนื่องจากผู้ร้องไม่ผ่านการทดสอบด้านจิตเวชจากสถาบันเวชศาสตร์การบิน กองทัพอากาศ เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ (๑) มาตรา ๕๓ มาตรา ๖๖ มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๕ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๗ มาตรา ๒๑๒ มาตรา ๒๑๓ มาตรา ๒๓๐ มาตรา ๒๕๗ มาตรา ๒๕๘ และมาตรา ๒๗๕ ซึ่งแม้ผู้ร้องจะได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินยุติการพิจารณา ซึ่งทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีที่แพทย์ผู้ตรวจได้ระบุให้ผู้ร้องมาทำการทดสอบด้านจิตเวชใหม่ในอีก ๖ เดือน แต่ผู้ร้องไม่ได้ไปทดสอบใหม่ภายในเวลาดังกล่าว การไม่ออกใบอนุญาตนักบินพาณิชย์ให้แก่ผู้ร้องดังกล่าวจึงเกิดจากการกระทำของผู้ร้องเองที่ไม่ปฏิบัติตามกระบวนการที่กฎหมายกำหนดไว้ให้ครบถ้วน ผู้ร้องจึงมิใช่ผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง และได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ประกอบกับกรณีตามคำร้องเป็นการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของคำสั่งทางปกครอง ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๗ ได้บัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง และผู้ร้องได้ใช้สิทธิฟ้องคดีในเรื่องดังกล่าวต่อศาลปกครอง โดยศาลปกครองมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาจนคดีถึงที่สุดแล้ว กรณีจึงเป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำสั่งถึงที่สุดแล้ว อันเป็นการต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ

- ๕ -

ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญ
สั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย และเมื่อมีคำสั่งไม่รับ
คำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

- ๖ -

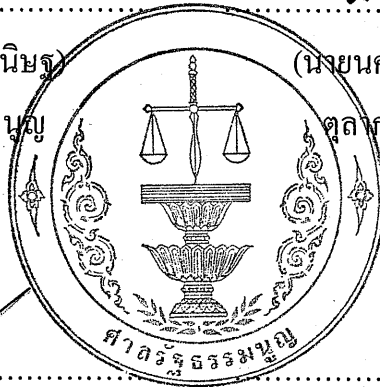
(คำสั่งที่ ๔/๒๕๖๒)

(นายจรัญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัย ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นางนงคริณฑ์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลนุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวรวิทย์ กังสศิเทียม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมন্ত্রী)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ